

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Економічні проблеми сталого розвитку

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції студентів
та молодих учених імені професора Балацького О. Ф.
(Україна, Суми, 28–29 квітня 2020 р.)

Суми
Сумський державний університет
2020

УДК [330.34+330.336](063)
Е45

Рецензенти:

Л. Л. Гриценко – доктор економічних наук, професор кафедри фінансів і підприємництва Навчально-наукового інституту фінансів, економіки та менеджменту імені Олега Балацького Сумського державного університету;
Є. В. Мішенін – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Навчально-наукового інституту фінансів, економіки та менеджменту імені Олега Балацького Сумського державного університету

*Рекомендовано вченою радою
Сумського державного університету
(протокол № 13 від 26 червня 2020 р.)*

Е45 **Економічні** проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих учених імені професора Балацького О. Ф. «Економічні проблеми сталого розвитку» / за заг. ред.: Т. А. Васильєвої, О. В. Шкарупи. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 383 с.

До збірника ввійшли матеріали щорічної науково-практичної конференції «Економічні проблеми сталого розвитку» імені проф. О. Ф. Балацького, в яких наведені результати наукових досліджень, виконаних молодими вченими та студентами різних країн із наукових напрямів, пов'язаних з економічними, управлінськими проблемами сталого розвитку в різних сферах актуальних наукових досліджень і практичній діяльності інститутів та сучасних організацій.

Для науковців, викладачів закладів вищої освіти, студентів, аспірантів, докторантів та всіх, хто цікавиться науково-практичними проблемами сучасної економіки й теорії управління.

The collection consists of materials from annual International scientific-practical conference “Economic Problems of Sustainable Development”, but this year it’s devoted to 80-years anniversary of Prof. Oleg F. Balatsky to his memory. The abstracts represent the results of scientific research applied in different countries in different spheres corresponded to the economic and managerial problems of sustainable development of actual activities of the institutions and modern organizations.

The conference is intended for academic scholars, scientists, representatives of HEIs, students, Ph. D. students, Post-Docs and all who is interested in scientific and practical problems of modern economics and management.

УДК [330.34+330.336](063)

© Колектив авторів, 2020

© Сумський державний університет, 2020

ЗМІСТ

	С.
<i>Александров В.Т., Охрімчук Є.І.</i>	15
<i>Александров В.Т., Фоменко А.</i>	17
<i>Антонюк Н.А., Дарченко К.А., Золотар О.А.</i>	19
<i>Гриценко Л.Л., Баранова К.І.</i>	21
<i>Гриценко Л.Л., Басанець І.В.</i>	24
<i>Гриценко Л.Л., Шамкало К.Ю.</i>	27
<i>Жукова Т.А., Басанець І.В.</i>	30
<i>Жукова Т.А., Заяць А.І.</i>	33
<i>Жукова Т.А., Лисенко Д.В.</i>	35
<i>Жукова Т.А., Москаленко В.О.</i>	37
<i>Жукова Т.А., Рибалко А.С.</i>	40
<i>Жукова Т.А., Соломко Ю.О.</i>	42

<i>Зайцев О.В., Бакун Ю.В.</i>	ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	44
<i>Зайцев О.В., Броннікова Л.О.</i>	АГРЕГАТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ АНАЛІЗУ ТА ДІАГНОСТИКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	46
<i>Зайцев О. В. Кордас А.Р.</i>	ТЕНДЕНЦІЇ СВІТОВОГО ІГРОВОГО РИНКУ ТА ЕЛЕКТРОННІ ІГРИ З ТОЧКИ ЗОРУ БІЗНЕС-АКТИВУ	49
<i>Зайцев О.В., Ляшко О. В.</i>	ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	52
<i>Зайцев О.В., Степаненко Є.С. Zakharkin O.O.</i>	СУЧАСНИЙ СТАН ВАЛЮТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ	55
<i>Eretenko A.</i>	METHODS OF BUSINESS VALUATION	58
<i>Захаркіна Л.С., Нагорна В.О.</i>	ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ	60
<i>Захаркіна Л.С. Новіков В.М.</i>	УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКИМИ КРЕДИТНИМИ РИЗИКАМИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	62
<i>Ілляшенко К.В., Ляшко О.В.</i>	МІЖНАРОДНИЙ ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	65
<i>Ілляшенко Т.О., Тесля Н.А.</i>	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ, ЩО ВИНИКАЮТЬ НА ШЛЯХУ УКРАЇНИ ДО ЄС	67
<i>Кобушко І.М., заяць А.І.</i>	ВПЛИВ БАНКІВСЬКОГО ФІНАНСУВАННЯ НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА	69
<i>Кобушко І.М., Захаркін О.О., Приходько К.Р.</i>	ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ОСНОВНИХ ФОНДОВИХ ІНДЕКСІВ УКРАЇНИ	71
<i>Котенко Н.В., Шамкало К.Ю.</i>	АНАЛІЗ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ФОНД ОПЛАТИ ПРАЦІ: ДОСВІД УКРАЇНИ ТА НІМЕЧЧИНИ	73
<i>Kotenko N., Verestovska Yu.</i>	IT COMPANIES TAXATION DEVELOPMENT PATHS: UKRAINE VS INDIA EXPERIENCES	76

<i>Myronova A. M., Antonyuk N. A.</i>	DEFINING FINANCIAL SECURITY OF THE STATE AS THE VULNERABILITY TO EXTERNAL FACTORS	78
<i>Pokhylko S., Eretenko A.</i>	DEVELOPMENT OF CASHBACK SERVICES IN E-COMMERCE	81
<i>Похилько С.В., Миргородська В.С.</i>	ФІСКАЛЬНІ ІНСТРУМЕНТИ У СФЕРІ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИРОДООХОРОННОЇ І ЕКОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	83
<i>Рубанов П.М., Гордєєва А.В.</i>	ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ У ШЕРИНГОВІЙ ЕКОНОМІЦІ	85
<i>Рубанов П.М., Ляшко О.В.</i>	ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ КРАУДІНВЕСТИНГУ У ІННОВАЦІЙНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ	87
<i>Рубанов П.М., Тєсля Н.А.</i>	СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ЕФЕКТИ ЕКОНОМІКИ СПІЛЬНОГО СПОЖИВАННЯ	90
<i>Салтикова Г.В., Дворянова Т.В.</i>	КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНІ ТА ДЖЕРЕЛА ЇХ ФІНАНСУВАННЯ	92
<i>Салтикова Г.В., Омельченко А.О.</i>	АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РІШЕНЬ	94
<i>Салтикова Г.В., Яременко А.Г.</i>	ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ	96
<i>Самойлікова А.В., Кожушко С.В.</i>	ПРОБЛЕМАТИКА ЗРОСТАННЯ ОБСЯГІВ ДЕПОЗИТНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	99
<i>Самойлікова А.В., Ткаченко Р.Р.</i>	ПОДАТКОВИЙ РОЗРИВ ЯК ОДИН ІЗ НАЙВАЖЛИВШИХ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ	101
<i>Тютюнник І.В., Московченко А.А.</i>	МЕХАНІЗМ ПРЕВЕНЦІЇ ТІНЬОВОГО ВИВЕДЕННЯ КАПІТАЛУ	103
<i>Денисенко П.А., Глоба А.Е.</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ КОНДИТЕРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ У СУМСЬКІЙ ТА ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТЯХ	105
<i>Денисенко П.А., Саїдов А. Ш.</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ У СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ	106

<i>Хомутенко Л. І.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ	107
<i>Гончар А. Є.</i>	ВАЛЮТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ	
<i>Дерев'янка Ю. М.,</i>	СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ	110
<i>Ліцман М. А.,</i>	ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Світлична А. О.</i>	КОМПАНІЙ	
<i>Lukash O. A.,</i>	HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN A	112
<i>Dun V. R.</i>	CRISIS BASED ON HENRI FAYOL	
	PRINCIPLES	
<i>Лукаш О. А.,</i>	АНАЛІЗ І ПРОГНОЗ РОЗВИТКУ	114
<i>Дворянова Т. В.</i>	РОЗДРІБНОГО ТОВАРООБОРОТУ	
	ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
<i>Лукаш О. А.,</i>	ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ АГРАРНИХ	116
<i>Лимар Б.А.</i>	ПІДПРИЄМСТВ: ПРОБЛЕМИ ТА	
	НАПРЯМИ РОЗВИТКУ	
<i>Лукаш О. А.,</i>	ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: ЗАГРОЗИ ТА	119
<i>Шмагун А. В.</i>	ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	
<i>Voronenko V. I.,</i>	CONCEPT OF SOCIAL	121
<i>Solodova E. D.</i>	ENTREPRENEURSHIP IN SPORTS	
<i>Таранюк Л.М.,</i>	СТЕЙКХОЛДЕРСЬКІ ПІДХОДИ В	123
<i>Єременко О.О.,</i>	УПРАВЛІННІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ НА	
<i>Клемберг А.С.</i>	ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	
<i>Д'яконова І.І.,</i>	СТРУКТУРА ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ	125
<i>Іщенко Ю.В.</i>	ТОВАРАМИ ЗА ОБЛАСТЯМИ УКРАЇНИ	
<i>Д'яконова І.І.,</i>	АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕКЛАМНОЇ	127
<i>Зеніков Д.А.</i>	ПЛАТФОРМИ ДЛЯ ЗАКОРДОНОГО	
	ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ВИХОДІ НА	
	УКРАЇНСЬКИЙ РИНОК	
<i>Карінцева О.І.,</i>	АНАЛІЗ ФАКТОРІВ-ДЕСТИМУЛЯТОРІВ	130
<i>Коваленко Є.В.,</i>	ПОПИТУ НА РИНКУ ТВЕРДОГО	
	БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
<i>Байстрюченко Н.О.,</i>	АНАЛІЗ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ В	132
<i>Тарасенко Д.Ю.</i>	СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ	
<i>Швіндіна Г.О.,</i>	ІНДЕКС ДИСТАНЦІЇ ВЛАДИ ЯК	134
<i>Гура О.Ю.</i>	ІМПАКТ-ФАКТОР ЛІДЕРСТВА	
	ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ	
<i>Матвеева Ю.Т.,</i>	ГЕОПРОСТОРОВИХ ФАКТОРІВ НА	136
<i>Бурик К. С.</i>	ЕКОЛОГІЧНУ, ЕКОНОМІЧНУ ТА	
	ЕНЕРГЕТИЧНУ ЕФЕКТИВНІСТЬ	
	ЕНЕРГОМЕРЕЖ	

ІНДЕКС ДИСТАНЦІЇ ВЛАДИ ЯК ІМПАКТ-ФАКТОР ЛІДЕРСТВА

*д.е.н., доцент Швїндіна Г.О.,
студентка Гура О.Ю.*
Сумський державний університет

На сьогоднішній день одним із значущих досліджень в області крос-культурного менеджменту є дослідження Герарда Хендріка (Герта) Хофстеде. Основою дослідження стала база даних компанії ІВМ, що містила більше, ніж 100 тисяч анкет робітників, які проходили опитування двічі на чотири роки [1]. Г. Хофстеде помітив, що у відповідях респондентів з різних країн існують великі розбіжності, в той же час в рамках однієї країни відповіді виявлялися схожими.

На основі комплексних вимірювань протягом 1967-1973 рр. дослідник розробив опитувальну систему із 32 запитань. На початку модель встановлювала закономірності щодо чотирьох факторів: залежність від керівництва, потреба у правилах та передбачуваність, баланс між індивідуальними цілями та залежність від компанії, баланс між егоїстичними цілями та цілями соціуму. Після доопрацювання (у 1980-му та 2000-му роках), до моделі включили додаткові виміри, і тепер вона складається з 6 параметрів якісної характеристики культур:

1. Дистанція влади;
2. Уникнення невизначеності;
3. Індивідуалізм / колективізм;
4. Маскулінність / фемінінність;
5. Довгострокова / короткострокова орієнтованість;
6. Потурання бажанням / стриманість;

Поточне дослідження спрямовано на встановлення зв'язку між індексом дистанції влади (ІДВ) та типом лідерства. Високий рівень індексу дистанції влади Хофстеде пов'язує із жорсткістю соціальною культурою та значною соціальною нерівністю. На рівні організації високий рівень індексу свідчить про патерналістський стиль управління. І як наслідок, підлеглі потребують керівника або лідера, тобто ту особу, яка можливо буде задовольняти їх потребу у нерівності. Культуру із низьким рівнем дистанції у владі можна називати ліберальною, в даному суспільстві люди схильні до рівності у правах, і отримують суспільний контроль над розподілом повноважень. Прикладом таких культур можуть слугувати Австрія, Данія. На рівні організації яскравим прикладом успішної компанії із низьким індексом влади є SEMCO (феноменальна організації Р. Семлера).

Спроби встановити зв'язок між параметрами організаційного розвитку, такими як лідерство, тип прийняття рішень та індексом дистанції влади

неодноразово були здійснені вченими [4, 5]. Можна припустити, що організації із високим рівнем ІДВ мають всі ознаки авторитарного типу лідерства, при якому відтворюються пасивність співробітників у відповідь на не виправдано високий рівень втручання менеджменту у всі типи рішень (мікромеджмент), спостерігається низька ефективність комунікацій, вузька спеціалізація та низька відповідальність робітників.

Інноваційність, меритократія, висока ефективність колегіальних та індивідуальних рішень є характерними ознаками організацій із низьким ІДВ. В попередніх дослідженнях ми вже згадували про феномен мережевого лідерства [3]. І продовжуючи логіку інноваційності управлінських методів [2], наголошуємо на необхідності зниження ІДВ як передумови формування мережевого лідерства, що є запорукою організаційного розвитку.

Окремої уваги потребує дослідження теми лідерства та варіантів розвитку креативності команд організації. Окремі закономірності залежності продуктивності праці окремих робітників від факторів зовнішнього та внутрішнього середовища вже відзначались вітчизняними вченими [6]. Крім цього, слід відмітити, що формування передумов лідерства можуть визначатися запитами стейкхолдерів в різних секторах економіки [7]. Але на наш погляд, перспективними є питання встановлення залежності типу лідерства від ІДВ, розподілу соціальних ролей в команді, ефективності самих команд залежно від типу лідерства. Саме ці дослідницькі питання і визначають напрямок наших подальших досліджень.

Список використаної літератури:

1. Hofstede, G. (2011). Dimensionalizing cultures: The Hofstede model in context. *Online readings in psychology and culture*, 2(1), 8.
2. Shvindina, H. O. (2017a). Innovations of strategic management development: from competition to cooperation. *Marketing and Management of Innovations*, (1), 180-192.
3. Shvindina, H. (2017b). *Leadership as a driver for organizational change. Business Ethics and Leadership*, 1(1), 74-82. Doi: 10.21272/bel.2017.1-09
4. Ghosh, A. (2011). Power distance in organizational contexts-a review of collectivist cultures. *Indian Journal of Industrial Relations*, 89-101.
5. Pasa, S. F. (2000). Leadership influence in a high power distance and collectivist culture. *Leadership & Organization Development Journal*, Vol. 21 No. 8, pp. 414-426. <https://doi.org/10.1108/01437730010379258>
6. Жулавський, А.Ю., Шкурко М.В. (2012) Чинники та фактори зростання продуктивності праці на підприємстві. *Економічні проблеми сталого розвитку*. Матеріали доповідей Міжн. науково-практичної конференції, присвяченої 20-річчю наукової діяльності ф-ту економіки та менеджменту СумДУ, м. Суми, 3-5 квітня 2012 р. - Суми : СумДУ, Т.3, 58-60.
7. Смоленников, Д. О., & Буряк, А. В. (2018). Специфіка інформаційних запитів стейкхолдерів у фінансовому секторі в умовах сталого розвитку. *Механізм регулювання економіки*, 1, 53-61.